

Vastaus kirjalliseen kysymykseen arpajaislain vastaisen markkinoinnin estämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Heli Järvisen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 515/2018 vp:

Millaisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta arpajaislain vastainen markkinointi estetään?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Arpajaislain (1047/2001) mukaan Veikkaus Oy:llä on yksinoikeus toimeenpanna rahapelejä Suomessa. Rahapelaamisesta aiheutuvien haitallisten seuraamusten ehkäisemiseksi arpajaislaissa säädetään Veikkaus Oy:n rahapelien markkinoinnista. Ainoastaan Veikkaus Oy saa markkinoida rahapelejään ja yhtiötä itseään laissa säädettyin rajoituksin. Poliisihallitus valvoo rahapelien toimeenpanoa ja niiden markkinointia. Arpajaislain vastaiseen rahapelitoimintaan puuttumisen mahdollistamiseksi arpajaislaissa säädetään rahapelien toimeenpanon ja niiden markkinoinnin kieltämisestä sekä kieltojen tehosteeksi asetettavasta uhkasakosta.

Muiden kuin Veikkaus Oy:n harjoittamaan, Manner-Suomeen suunnattuun arpajaislain vastaiseen markkinointiin on aktiivisesti pyritty puuttumaan erilaisin keinoin Poliisihallituksen toimesta. Suomen rajojen ulkopuolelta lähetettyyn televisio- ja radiomarkkinointiin puuttuminen on kuitenkin osoittautunut vaikeaksi, koska Poliisihallituksella ei ole alueellista toimivaltaa Manner-Suomen ulkopuolella. Audiovisuaalisia mediapalveluita koskevan direktiivin tulkinta on myös ollut täsmentymätön sen suhteen, estääkö direktiivin mukainen alkuperämaaperiaate puuttumisen kyseiseen niin sanotuilla taivaskanavilla tapahtuvaan rahapelien markkinointiin. Puuttumiskeinojen tehostamiseksi Suomi pyrki aktiivisesti direktiivimuutosehdotuksen käsittelyn aikana selkeyttämään osin epäselvää oikeudellista tilannetta. Marraskuussa 2018 hyväksyttiin direktiivin muutos, jonka johdantokappaleessa on nyt selkiytetty mahdollisuutta puuttua rahapelien markkinointiin kansallisen lainsäädännön nojalla, jos kansallinen rahapelijärjestelmä täyttää EU-oikeuden mukaiset oikeuttamisperusteet.

Kesäkuun 2018 alussa voimaan tulleen sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, aiemmalta nimikkeeltään tietoyhteiskuntakaari) 32 §:n mukaan toimilupaviranomainen voi peruuttaa ohjelmistotoimiluvan osaksi tai kokonaan, jos toimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut arpajaislain rahapelien markkinointia koskevia säännöksiä. Peruuttaminen edellyttää aina lisäksi, että toimiluvanhaltija ei kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa korjaa menettelyään. Toimiluvan peruuttaa Liikenne- ja viestintävirasto tai valtioneuvosto riippuen siitä, kumpi asiassa on toimivaltainen viranomainen. Liikenne- ja

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 515/2018 vp

viestintävirasto myöntää television ohjelmistotoimiluvat, mikäli lähetysskapasiteettia on osoitettavissa kaikille hakijoille, eikä ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen. Muussa tapauksessa valtioneuvosto myöntää luvat.

On syytä huomioida, että mahdollisuus peruuttaa ohjelmistotoimilupa koskee ainoastaan maanpäällisessä digitaalisessa televisioverkossa (antenniverkossa) harjoitettavaa televisio- tai radio-toimintaa. Säännökset eivät koske kaapelitelevisiotoimintaa eivätkä internetin kautta välitettäviä ohjelmapalveluita, jotka eivät ole toimiluvanvaraisia toimintoja. Noin puolet Suomessa televisiotalouksien vastaanottamista lähetyksistä tapahtuu kaapelitelevisioverkon kautta.

Poliisihallitus on jo ennen audiovisuaalisia mediapalveluita koskevan direktiivin ja sähköisen viestinnän palveluja koskevan lain muutoksia kirjelmöinyt viime vuosien aikana taivaskanavilla toimiville tv-yhtiöille ja kyseisten valtioiden lähetystoimintaa valvoville viranomaisille rahapeli- markkinoinnista. Poliisihallitus puuttuu yksittäiseen lainvastaiseen markkinointiin sekä markkinoinnin ilmiöihin laaja-alaisemmin käytettävissä olevin hallinnollisin keinoin, kuten selvityspyynnöin ja kieltopäätöksin. Poliisihallitus on viime aikoina puuttunut erityisesti rahapeli- en lainvastaiseen tekstiviestimarkkinointiin ja sosiaalisessa mediassa ilmenevään markkinointiin sekä lisännyt erilaisten toimijoiden tietoisuutta lainvastaisesta rahapelien markkinoinnista kampanjaluonteisesti ja ohjeistuksilla. Tällaiset keinot ovat useissa tapauksissa osoittautuneet tehok- kaiksi. Poliisihallitus tekee aktiivisesti yhteistyötä sekä muiden maiden että kansallisten viran- omaisten, kuten Liikenne- ja viestintäviraston, kanssa lainvastaisen toiminnan torjumiseksi. Li- säksi EU-jäsenvaltioiden rahapelivalvontaviranomaiset ovat käyneet keskustelua sanktioiden mahdollisesta rajat ylittävästä täytäntöönpanosta.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten, kuten toimilupien, noudattamista. Poliisi- hallitus ja Liikenne- ja viestintävirasto toimivat yhteistyössä, jos arpajaislain rikkominen on laissa tarkoitettulla tavalla toistuvaa ja vakavaa ja edellyttää toimiluvan peruuttamista.

Helsingissä 3.1.2019

Sisäministeri Kai Mykkänen